

Projektová brožurka

GenCAD

Předpoklady a cíle

Projekt GenCAD se zaměřuje na zlepšení znalostí a povědomí o pohlavních a genderových rozdílech u chronických onemocnění. Na příkladu ischemické choroby srdeční (CAD) upozorňuje na rozdíly v prevenci a léčbě u žen a mužů v jednotlivých evropských zemích. Zaměřuje se konkrétně na:

- Zlepšování znalostí: (v pdf souborech před názvem označeno písmenkem „I“) GenCAD shromáždil stávající znalosti o genderových rozdílech u CAD a zanalyzoval, jak jsou genderové rozdíly zahrnuty v databázích a metodách.
- Zvyšování povědomí: GenCAD provedl studii o povědomí u zdravotnických pracovníků a běžného obyvatelstva a tyto poznatky použil k vytvoření informačního přehledu o vlivu pohlaví na CAD, aby tím v Evropě zlepšil znalosti a povědomí o této problematice.
- Rozšíření: GenCAD tyto skutečnosti a přehledy zveřejnil na dvou konferencích, na internetu a používá i další způsoby šíření tak, aby zaplnil mezery ve znalostech převážně u praktikujících lékařů, metodologů, ale i široké veřejnosti.

Metody

GenCAD pro členské státy Evropské unie vyvinul metodologický přístup pro zlepšení znalostí a povědomí o vlivu pohlaví na chronické choroby, který by mohl být použit jako šablona i pro jiné chronické choroby.

GenCAD nejprve, na základě literatury z celého světa publikované za posledních 15 let, v moderní studii shromáždil dosavadní poznatky o vlivu pohlaví na ischemickou chorobu srdeční (CAD). Prošel literaturu z oblasti prevence a podpory zdraví, epidemiologie, mechanismů nemocí, klinických příznaků a diagnózy, managementu a použil CAD jako vzor pro jiné chronické choroby.

Analýza stávajících evropských databází měla za cíl ověřit, jestli v případě CAD registry EU dostatečně analyzují rozdíly mezi pohlavími. GenCAD analyzoval veřejné databáze členských států EU, kde zjišťoval nemocnost a úmrtnost na CAD, propojil tato data se známými rizikovými faktory a sociálně-ekonomickými parametry a kontroloval a posuzoval, jak jsou tato data ovlivňována pohlavím a genderovými rozdíly.

Pro získání celkového přehledu o vlivu pohlaví na zdravotní metody v EU GenCAD zkoumal současné politické klima a stávající metody zohledňující vliv pohlaví na CAD tak, že se spojil s ministerstvy zdravotnictví jednotlivých vlád, národními lékařskými komorami, spolky veřejného zdraví, financujícími agenturami, aktivními vědci a využil i internetové vyhledávání.

K posouzení potřeby informací o pohlavních a genderových rozdílech při CAD byla provedena studie se dvěma průzkumy – jeden napříč širokou veřejností a jeden mezi zdravotnickými odborníky.

Na základě pohlavních a genderových rozdílů identifikovaných v této moderní studii byly vytvořeny informační přehledy určené pro zdravotnické odborníky a pro širokou veřejnost, do kterých byla zahrnuta i zpětná vazba od partnerů konsorcia a rozšířené sítě projektu GenCAD. Ty byly ověřeny skupinou odborníků a závěrečná podoba je ve spolupráci s GR pro zdraví a bezpečnost potravin k dispozici zde: <http://gencad.eu>

Z důvodů rozšíření těchto informací byly uspořádány 2 GenCAD konference, dále symposia a prezentace projektu na dalších akcích, byly využity informační bulletiny, domovské stránky lékařských komor, Facebook a Twitter. Ve spolupráci s GR pro zdraví a bezpečnost potravin byla vytvořena webová stránka, kde jsou publikovány hlavní výsledky.

V neposlední řadě je projekt GenCAD prezentován pomocí sociálních médií, aby oslovil i konkrétní cílové skupiny. Zaměříme se na příslušné skupiny v každém členském státě, zejména na různé věkové skupiny široké veřejnosti nebo zdravotnické odborníky.

GenCAD nabízí přístup, který lze v budoucnu použít i v jiných oborech či pro jiné nemoci.

Výsledky

Moderní studie

bylo přečteno a podrobně přezkoumáno přibližně 1000 článků. Významné genderové rozdíly, které je třeba vzít v potaz, byly nalezeny ve všech oborech. Například diabetes a kouření jsou pro ženy mnohem rizikovější faktory než pro muže. Dalšími rizikovými faktory je například: duševní zdraví, sociálně-ekonomický status, autoimunitní a zánětlivá onemocnění nebo poruchy pohlavních hormonů a sexuálních funkcí. U mužů se dříve a snadněji rozvíjí ateroskleróza velkých věnčitých tepen, ženy jsou častěji ovlivněny poruchami malých a penetrujících tepen. Velkým problémem je stále nedostatečná informovanost žen a jejich lékařů, což omezuje možnost rychlé reakce v případě akutního koronárního syndromu a také ochotu přijmout preventivní opatření. Na mnoho kardiovaskulárních léků reagují muži a ženy jinak. Další genderové rozdíly byly nalezeny i v diagnostice, reakcích na léčbu i v celkových výsledcích.

Analýza databází

Většina databází nemá pro analýzu na základě pohlaví a genderových rozdílů dostatek dat. Důvodem může být nevhodně nastavený mezní věk pro zařazení a nezohledňování pohlaví u proměnných jako je kouření, diabetes, hypertenze, hyperlipidemie a užívání alkoholu. Kovariance související s pohlavím, komplikace související s těhotenstvím, hormonální stav a sexuální funkce tyto databáze často vůbec neobsahují. Odborníci se shodují, že by byli ochotní studovat účinky vlivu pohlaví, ale kvůli omezenému povědomí a/nebo nedostatku zdrojů není v mnoha studiích k dispozici dostatek dat.

Analýza metod

Celkem bylo mezi 27 členskými státy EU nalezeno 273 metod a směrnic, které konkrétně zmiňují pohlaví, buď jako součást národních právních předpisů řešících rovnoprávnost, nebo v souvislosti s kardiovaskulárním onemocněním, ale specifických doporučení bylo nalezeno velmi málo. Celkové závěry této analýzy jsou, že ve všech členských státech EU je politické prostředí, které by mělo zajišťovat rovnost žen a mužů a nediskriminovat na základě pohlaví, a že existuje rostoucí potřeba, aby přední zdravotnické organizace podpořily zdravotní péči zohledňující i pohlaví. Mnoho metod na dokumentační úrovni odkazuje na klinické předpisy Evropské kardiologické společnosti, čímž její role v péči zohledňující pohlaví ještě více roste.

Posouzení potřeb

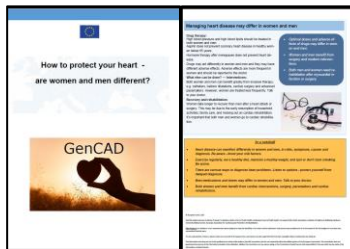
Studie obecného povědomí veřejnosti (v 6 evropských jazycích) na vybraném vzorku odhalila stále významné nedostatky v oblasti znalostí a povědomí o genderových vlivech na rizikové faktory, projevy onemocnění, potřeby a informace o výsledcích nemoci. Průzkum rovněž ukázal významné nedostatky v poznacích o pohlavně specifických projevech onemocnění a diagnostických a terapeutických přístupech i u zdravotnických pracovníků ve všech evropských zemích. Ukazuje se potřeba dalších kampaní pro lékaře i

širokou veřejnost, které upozorní na vliv pohlaví a internet se v tomto případě jeví jako důležité médium.

Informační přehledy

Informační přehledy dostupné ve 23 jazycích shrnují poznatky vlivu pohlaví na prevenci, klinické projevy, mechanismy nemoci, diagnostiku, výsledky terapie a celkové výsledky jak pro širokou veřejnost, tak pro zdravotnické odborníky.

Úplné verze ve 24 úředních jazycích členských států lze nalézt na adrese https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Rozšíření

Na obou konferencích, každá s přibližně 80 účastníky (2 zástupci jednotlivých členských států), se prodiskutují genderové rozdíly v publikované literatuře, jejich zohlednění v databázích a metodách a závěrem se představí studie o povědomí a informační přehledy. Aby se výsledky dostaly k co nejširšímu publiku v udržitelné formě, jsou projektové informace a informační přehledy dostupné ve všech úředních jazycích EU na stránkách GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin:

https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment3

Kromě toho jsou informační přehledy a výsledky projektu vyhlášeny a prezentovány na domovských stránkách partnerů a odborných zdravotnických společností EUPHA, ASPHER, European Heart Net, CPME, mezinárodní/italské/rakouské/holandské/japonské/německé společnosti genderové medicíny a dalších. Budou také představeny a prezentovány na hlavních evropských kongresech: EUPHA 2015, IGM 2015, OSSD 2016, ECIM 2017, EUPHA 2017, Evropské studentské konferenci 2017 a 2018, OSSD 2017, Světovém zdravotnickém summitu 2017 a 2018, EUROPREVENTu 2018, IGM 2019; Gender Summitu 2017 a 2018 a mnoha dalších.

Bulletiny obsahující krátké tiskové zprávy a detaily projektu byly rozeslány mnoha cílovým skupinám, včetně všech stran zainteresovaných v Evropské genderové medicíně. K lepšímu dosažení konkrétní cílové skupiny a laických médií přispějí všichni partneři inzercí v místních a celostátních novinách.

A protože obrovský potenciál vlivu na širokou veřejnost i zdravotnické organizace mají sociální média, budeme úryvky z informačních přehledů tweetovat a vytvoříme Facebookovou stránku. Na Facebooku, Twitteru a YouTube také provozujeme cílenou reklamní kampaň na míru každému členskému státu, která se zaměřuje na místní publikum a konkrétní skupiny.

© Evropská unie, 2017

Partneři projektu GenCAD: Institute of Gender in Medicine, Berlin School of Public Health, Andalusian School of Public Health, European Public Health Association, Institute of Health and Wellbeing, Radboud University Medical Centre, European Association for Cardiovascular Prevention & Rehabilitation.

Pilot Projects je iniciativou „experimentálního charakteru s cílem otestovat uskutečnitelnost postupu a jeho užitečnost“ a u možného vyhradit v rozpočtu EU příslušné částky pro více než dva po sobě následující fiskální roky.

Jakákoliv reprodukce textů nebo fotografií, na něž nemá autorská práva Evropské unie, je nutně podmíněna souhlasem přímo držitelů autorských práv: Shutterstock, Stockholm.

Informace a názory v této publikaci patří autorům (konzorcium GenCAD) a nemusí nutně odrážet oficiální názor Evropské komise. Komise nezaručuje přesnost informací v této publikaci. Komise ani jiná osoba jednáající jménem Komise neponesou zodpovědnost za použití informací uvedených v tomto dokumentu.

Tento dokument byl revidován v souladu s doporučeními GŘ pro zdraví a bezpečnost potravin.